

Số: 02/2025/QĐST-DS

Phú Thọ, ngày 15 tháng 9 năm 2025

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v: Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự
TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 12, TỈNH PHÚ THỌ

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

- *Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp:* Bà **Hoàng Thị Thùy Linh**
- *Thư ký phiên họp:* Ông **Đặng Thành Đạt**
- *Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 12 tham gia phiên họp:*

Bà **Nguyễn Thị Hằng** - Kiểm sát viên.

Ngày 15 tháng 9 năm 2025, tại trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 12 – Phú Thọ, mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc Dân sự thụ lý số: 62/2025/TLST-DS ngày 21 tháng 7 năm 2025 về việc yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 41/2025/QĐST-HNGĐ ngày 03 tháng 9 năm 2025, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

1. Người yêu cầu: Anh Nguyễn Th T, sinh năm: 1983, có mặt;

Nơi thường trú: Tổ 02, phường Hòa Bình, tỉnh Phú Thọ (phường Tân Thịnh, TP Hòa Bình, tỉnh Hòa Bình cũ).

Yêu cầu tuyên bố anh Nguyễn Tiến D, sinh năm 1989, nơi thường trú: Tổ 02, phường Hòa Bình, tỉnh Phú Thọ (phường Tân Thịnh, TP Hòa Bình, tỉnh Hòa Bình cũ) mất năng lực hành vi dân sự.

2. Người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan:

Chị Nguyễn Thị Th Ng, sinh năm 1981, có đơn xin vắng mặt;

Nơi thường trú: H-CT2, Hibrand, khu đô thị Văn Phú, Phú La, Hà Đông, Hà Nội.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ

1. Theo nội dung đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự và tại phiên họp Người yêu cầu – anh Nguyễn Th T trình bày:

Anh Nguyễn Tiến D sinh năm 1989 là em trai út của anh T. Sau khi sinh một thời gian thì gia đình phát hiện ra anh D không phát triển bình thường, như chân tay không khua khoắng vận động như các trẻ khác, khi gọi hoặc nghe tiếng động xung quang không có phản ứng, không có biểu hiện gì. Bố mẹ đã đưa anh D đi khám tại Bệnh viện nhi trung ương, sau khi thăm khám bác sĩ chẩn đoán não của D không có khả năng xử lý thông tin. Quá trình nuôi dưỡng, D chỉ nằm một chỗ, không vận động, không phản ứng với tất cả mọi việc xung quanh, đến 4-5 tuổi vẫn chỉ nằm im một chỗ. Bố mẹ nhiều năm liền đưa D đi viện điều trị nhưng không có kết quả, bệnh viện kết luận D bị thiếu năng trí tuệ, tứ chi không vận động được. Sau nhiều năm bố mẹ và gia đình cố gắng tập cho D vận động thì đã có thể ngồi dậy được nhưng luôn cần có người hỗ trợ dựng dậy và dìu khi

đứng. D không biết nói, gọi hỏi nói đều không hiểu, chỉ ngồi hoặc nằm một chỗ, toàn bộ sinh hoạt cá nhân và vận động đều phải có người hỗ trợ. Do vậy D không đi học được và được cả gia đình cùng chăm sóc nuôi dưỡng nhiều năm. Anh D đã được đưa đi giám định sức khỏe và được kết luận bị sa sút về trí tuệ, thuộc diện tật nguyên, không có khả năng lao động, không có khả năng tự lực cá nhân. Anh D đã được UBND phường Tân Thịnh, TP Hòa Bình, tỉnh Hòa Bình (cũ) cấp Giấy xác nhận khuyết tật trí tuệ mức độ đặc biệt nặng. Hiện tại anh D không tự vận động, đi vệ sinh không tự chủ, thường xuyên phải có người hỗ trợ mọi sinh hoạt hàng ngày. Nào anh D không có khả năng xử lý thông tin nên không có bất cứ biểu hiện gì về ứng xử, giao tiếp trong sinh hoạt thường ngày.

Anh T đề nghị Tòa án tuyên anh Nguyễn Tiến D mất năng lực hành vi dân sự.

Người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan – chị Ng trình bày: Chị Ng thống nhất lời khai của anh T là đúng sự thật; thống nhất với yêu cầu của anh T về việc đề nghị Tòa án tuyên anh Nguyễn Tiến D mất năng lực hành vi dân sự theo quy định pháp luật.

2. Tài liệu chứng cứ Tòa án thu thập

2.1. Xác minh tại địa phương cung cấp:

Anh Nguyễn Tiến D là con út của ông Nguyễn Văn Th và bà Nguyễn Thị Q; là em trai của chị Ng và anh T. Từ nhỏ anh D đã phát triển không bình thường, mọi sinh hoạt vận động phải có sự hỗ trợ của người khác, không biết nói, không có giao tiếp xã hội. Anh D đã được gia đình đưa đi giám định sức khỏe và được kết luận bị sa sút về trí tuệ, thuộc diện tật nguyên, mất khả năng lao động, mất khả năng tự lực cá nhân. Sau khi bố mẹ chết, anh T là người trực tiếp nuôi dưỡng chăm sóc anh D.

Anh D đã được UBND phường Tân Thịnh, TP Hòa Bình cấp Giấy xác nhận khuyết tật trí tuệ mức độ đặc biệt nặng.

2.2. Tòa án đã thực hiện Trưng cầu giám định tâm thần đối với anh Nguyễn Tiến D tại Viện pháp y tâm thần trung ương - Phân viện pháp y tâm thần Bắc miền Trung. Tại Kết luận giám định số 39 ngày 15/8/2025 kết luận: Tại thời điểm giám định anh Nguyễn Tiến D bị bệnh chậm phát triển tâm thần mức độ trầm trọng theo phân loại bệnh quốc tế lần 10 năm 1992 - ICD 10 mã bệnh I 73. Tại thời điểm giám định anh D mất khả năng điều khiển hành vi.

3. Tại phiên họp, đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 12 – Phú Thọ phát biểu ý kiến về việc tuân theo pháp luật tố tụng của Thẩm phán, Thư ký trong quá trình giải quyết việc dân sự là đúng; việc tuân theo pháp luật tố tụng của đương sự đã thực hiện đúng quy định của pháp luật. Quan điểm về việc giải quyết nội dung việc dân sự: Căn cứ căn cứ vào Điều 27, 35, 361, 367, 370, 371, 372, 376 Bộ luật tố tụng dân sự; Điều 22, 46, 47, 49, 54, 57 Bộ luật dân sự 2015; Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ quốc hội. Đề nghị:

- Chấp nhận yêu cầu của anh Nguyễn Th T; Tuyên bố anh Nguyễn Tiến D sinh năm 1989 bị mất năng lực hành vi dân sự.

- Lệ phí giải quyết việc dân sự: anh Nguyễn Th T phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 12 – Phú Thọ nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng:

[1.1] Về thẩm quyền giải quyết: Đây là việc dân sự về yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự. Người bị yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự là anh Nguyễn Tiến D, sinh năm 1989; nơi cư trú: tổ 02, phường Hòa Bình, tỉnh Phú Thọ (phường Tân Thịnh, TP Hòa Bình, tỉnh Hòa Bình cũ). Theo quy định tại khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a 4 khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự, việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân khu vực 12, tỉnh Phú Thọ.

[1.2] Về quyền yêu cầu: Anh Nguyễn Tiến D là con ông Nguyễn Văn Th (chết năm 2010) và bà Nguyễn Thị Q (chết năm 2024). Anh D không có vợ con, có anh chị ruột là chị Ng và anh T. Do đó, anh T có quyền yêu cầu Tòa án tuyên bố anh D mất năng lực hành vi dân sự theo quy định tại khoản 1 Điều 22 của Bộ luật dân sự; khoản 1 Điều 376 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

[1.3] Người yêu cầu đã nộp đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự và các tài liệu chứng cứ kèm theo nên việc thụ lý giải quyết vụ việc là đúng quy định các Điều 362, 363, 365 Bộ luật tố tụng dân sự. Quá trình giải quyết vụ việc, Tòa án đã cấp, tổng đạt, thông báo các văn bản tố tụng: Thông báo thụ lý vụ việc, Quyết định mở phiên họp giải quyết việc dân sự cho đương sự theo quy định.

[2] Về nội dung yêu cầu:

[2.1] Qua các tài liệu, chứng cứ Tòa án đã thu thập xác định: Anh Nguyễn Tiến D là con ông Nguyễn Th Bình và bà Nguyễn Thị Q, là em trai chị Nguyễn Thị Th Ng và anh Nguyễn Th T. Từ nhỏ anh D đã có biểu hiện phát triển không bình thường. Qua nhiều lần thăm khám điều trị đã xác định anh D bị thiếu năng trí tuệ, tư chỉ không vận động được. Anh D đã được UBND phường Tân Thịnh, TP Hòa Bình, tỉnh Hòa Bình (cũ) cấp Giấy xác nhận khuyết tật trí tuệ mức độ đặc biệt nặng. Anh D không có giao tiếp xã hội, không có biểu hiện gì về đặc điểm tính cách như một người bình thường, mọi sinh hoạt vận động của anh D đều phải có người hỗ trợ. Sau khi cả hai bố mẹ chết thì anh T là người đứng ra chăm lo mọi sinh hoạt của anh D.

Căn cứ Kết luận giám định số 39 ngày 15/8/2025 của Phân viện pháp y tâm thần Bắc miền Trung kết luận: Tại thời điểm giám định anh Nguyễn Tiến D bị bệnh chậm phát triển tâm thần mức độ trầm trọng theo phân loại bệnh quốc tế lần 10 năm 1992 - ICD 10 mã bệnh I 73. Tại thời điểm giám định anh D mất khả năng điều khiển hành vi.

[2.2] Xét lời khai của anh T phù hợp với kết quả xác minh, kết quả giám định tâm thần, việc anh T yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Nguyễn Tiến D mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ chấp nhận, phù hợp với quy định tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự 2015; khoản 1 Điều 27, Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

[2.3] Xét ý kiến của kiểm sát viên tham gia phiên họp phù hợp với nhận định của Tòa nên được chấp nhận.

[3] Việc xác định và đăng ký người giám hộ cho người bị mất năng lực hành vi dân sự được thực hiện theo Luật Hộ tịch, Bộ luật Dân sự và các quy định của pháp luật khác liên quan.

[4] Lệ phí giải quyết việc dân sự và chi phí tố tụng:

[4.1] Về chi phí tố tụng thực hiện việc giám định: Anh T tự nguyện chịu và đã nộp xong chi phí giám định, không yêu cầu Tòa án giải quyết.

[4.2] Anh T phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ:

- Khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; khoản 1 các Điều 149, 367, 371, 372, 376, 378 của Bộ luật tố tụng dân sự.

- Khoản 1 Điều 22, 46, 47, 54, 57 của Bộ luật dân sự 2015.

- Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ quốc hội về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của anh Nguyễn Th T.

2. Tuyên bố Nguyễn Tiến D, sinh năm 1989, nơi thường trú: Tổ 02, phường Hòa Bình, tỉnh Phú Thọ (phường Tân Thịnh, TP Hòa Bình, tỉnh Hòa Bình cũ) là người mất năng lực hành vi dân sự.

3. Việc xác định và đăng ký người giám hộ cho người bị mất năng lực hành vi dân sự được thực hiện theo Luật Hộ tịch, Bộ luật Dân sự và các quy định của pháp luật có liên quan.

4. Về lệ phí: Anh Nguyễn Th T phải chịu 300.000Đ (*Ba trăm nghìn đồng*) lệ phí giải quyết việc dân sự, đã nộp tạm ứng lệ phí số tiền 300.000Đ (*Ba trăm nghìn đồng*) theo Biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số 0000644 ngày 21/7/2025 của Thi hành án dân sự tỉnh Phú Thọ, được đối trừ.

4. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu, người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định. Viện Kiểm sát có quyền kháng nghị quyết định theo quy định của pháp luật.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Phú Thọ;
- VKSND tỉnh Phú Thọ;
- VKSND khu vực 12 – Phú Thọ;
- Thi hành án dân sự tỉnh Phú Thọ;
- Người yêu cầu; Người có QLNVLQ;
- UBND phường Hòa Bình, tỉnh Phú Thọ;
- Lưu: Hồ sơ.

**THẨM PHÁN
CHỦ TỌA PHIÊN HỌP**

Hoàng Thị Thùy Linh

